

ตำราดูไข้

นิสา เขยกลั่น ปรีวรรตและเรียบเรียง

ดอกรัก พยัคศรี ตรวจทาน

ทะเบียนเอกสารโบราณ

1. รหัสเอกสาร (Identifier Number)	NPT004-026
2. ชื่อเรื่อง (Title)	ตำราดูไข้
3. หมวดเรื่อง (Subject)	ตำราเวชศาสตร์, ตำราไสยศาสตร์
4. สถานที่สำรวจ (Location)	พิพิธภัณฑสถานพิพิธภัณฑสถานบ้านตลาดน้ำวัดลำพญา ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม
5. สถานที่ทำสำเนาดิจิทัล (Digitization Location)	พิพิธภัณฑสถานพิพิธภัณฑสถานบ้านตลาดน้ำวัดลำพญา ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม
6. วันที่ทำสำเนา (Date)	31 มกราคม 2555
7. ชื่อผู้สร้าง (Creator)	-
8. ประเภทของเอกสาร (Type)	สมุดไทยขาว
9. จำนวน (Format of original)	1 เล่ม/ 15 หน้า
10. ขนาดเอกสาร (Size of original)	12x36x1 ซม.
11. รูปแบบไฟล์เอกสาร (Digital Format)	image/jpg
12. อักษรที่ใช้บันทึก (Script)	ขอมไทย, ไทย
13. ภาษาที่ใช้บันทึก (Language)	บาลี, ไทย
14. สภาพของเอกสาร (Condition)	ไม่สมบูรณ์
15. คำสำคัญ (Keywords)	ตำรายา, ตำราไสยศาสตร์, ตำราเวชศาสตร์, คาถาหัวใจ, รูปวาด, ตำแหน่งของโรค, คาถามหาอุด, คาถายู่งคงกระพัน
16. ภาพประกอบ (Illustrator)	

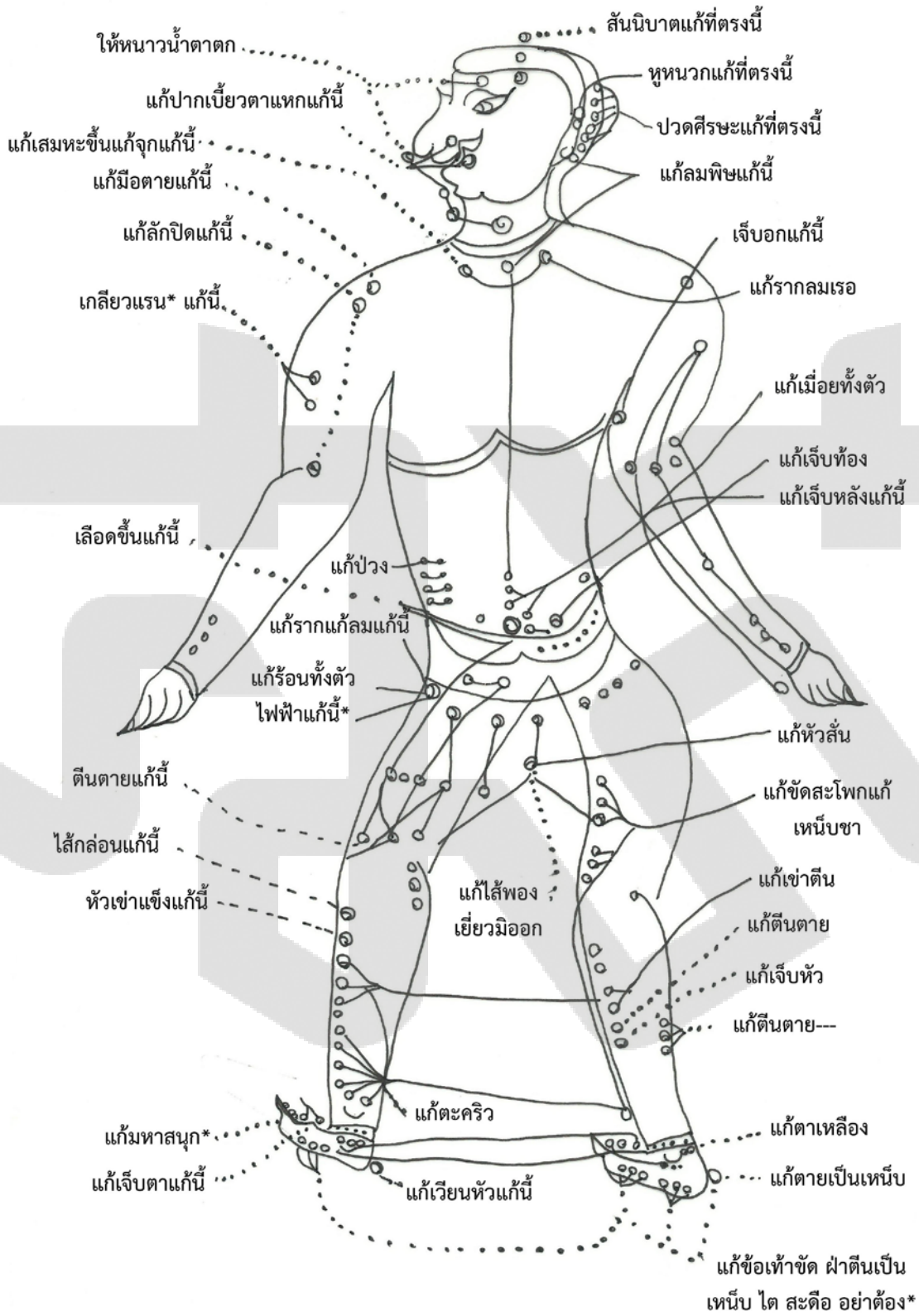
สมุดไทยเรื่อง NPT004-026 ตำราดูใช้ ฉบับพิพิธภัณฑสถานบ้านตลาดน้ำวัดลำพญา จ.นครปฐม เป็นสมุดไทยชาวตัวอักษรไทย ภาษาไทย และตัวอักษรขอม ภาษาบาลี เขียนด้วยเส้นหมึกและเส้นดินสอ ในฉบับมีสองลายมือ ลายมือแรกเขียนด้วยเส้นหมึกค่อนข้างบรรจง ลายมือที่สองเขียนด้วยเส้นดินสอค่อนข้างหวัด สมุดไทยฉบับนี้ไม่ครบฉบับ หน้าปลายขาดหายไป

หน้าต้นกล่าวถึง ภาพวาดรูปคนแสดงตำแหน่งต่างๆ ในการรักษาโรคบนร่างกาย ตำราดูใช้กล่าวถึงทิศในการดูแลรักษาคนป่วย เช่น วัน ๑ วันอาทิตย์ มาข้างอากาศเนย์ คนใช้นั้นมีรอด อย่าไปเลยๆ เป็นต้น จากนั้นเป็นตำราไสยศาสตร์กล่าวถึง คาถามหาอุด คาถายูยงคงกระพัน คาถาหัวใจ เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้นในการปริวรรตสมุดไทย คือ

๑. คำที่ใช้ตัวหนา คือ อักษรขอมไทยและถ่ายทอดตามที่ปรากฏ
๒. คำที่ขีดเส้นใต้ คือ คำที่ไม่แน่ใจและยังหาความหมายไม่ได้
๓. คำที่ใช้ตัวอักษรสีแดง คือ คำที่เพิ่มขึ้นมาจากความเข้าใจของผู้ปริวรรต
๔. เครื่องหมาย – คือ ตัวอักษรเลือนรางหรือขาดหายไปไม่สามารถอ่านได้
๕. คำที่ใช้ตัวอักษรสีน้ำเงิน คือ คำที่พบในหนังสือและนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้เข้าใจมากขึ้น

หน้าต๋น

สิทธิการียะ เขามาหาไปรักษาไข้วัน ๑^๑ เขามาหนบุง^๒ ไข้ชานหาย อย่าไปเลย หมอจะเป็นเหตุแล ฑะ
 วัน ๑ มาข้างทักซิณ^๓ ไข้ชานอยู่แล จึงไปตีแล ฑะ
 วัน ๑ มาข้างอากเนย์^๔ คนไข้ชานมีรอด อย่าไปเลย ฑะ
 วัน ๑ มาข้างประจิม^๕ ไข้ชานตายไปได้แล ฑะ วัน ๑ มาข้างอุดร ไปจะชานหาย ฑะ
 วัน ๑ ข้างพายัพ^๖ ไข้ชานจะตาย มาหาอย่าไปเลย ฑะ
 วัน ๒^๗ มาข้างบุง^๘ ไปไม่ได้ คนไข้จะตายแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างอากเนย์ ไปไม่ได้ หมอจะเป็นเหตุ คนไข้ชานรอดแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างทักซิณ ให้รับสางฟ้าแล้วจึงไป ๔ วัน จะหายแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างหริ^๙ ไปจะได้ลาภ ๗ วัน จะหายแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างประจิม จะได้ลาภ ๕ วัน ไข้ถ้อยแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างพายัพ ไปจะมีแล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างอุดร^{๑๐} ไข้ชานหนัก พัน ๕ วัน จึงรักษาได้แล ฑะ
 วัน ๒ มาข้างบุง^{๑๑} ไปถึงจะมีลาภแล ฑะ
 วัน ๓^{๑๒} มาข้างอากเนย์ ๓ วัน อย่าเปลวไป ถ้าพัน ๓ วันแล้วไปจะรักษาได้แล ฑะ
 วัน ๓ มาข้างทักซิณ หริ จะหายก่อน แลไข้ที่กำลังจะตาย ฑะ
 วัน ๓ มาข้างหริ เขาบอกข่าวไข้ รักษาตัวจะรักษาได้แล ฑะ
 วัน ๓ มาข้างประจิม ไปจะได้ลาภมิตายแล ฑะ
 วัน ๓ มาข้างพายัพ อย่าไป ไข้ชานมีรอดแล ฑะ
 วัน ๓ มาข้างอุดร ไปจะได้ลาภแล ฑะ
 วัน ๓ มาข้างอีสาน^{๑๓} ไปจะได้ลาภแล ฑะ

*ภาพวาดรูปคน คำที่ยังไม่แน่ใจ และไม่ทราบความหมาย ได้แก่ เกลียวแรน ไฟฟ้า มหาสนุก

สันนิบาต ชื่อโรคชนิดหนึ่ง เกิดจากธาตุ ๓ กองในร่างกาย คือ น้ำดี เสดล และลม เป็นโทษขึ้นพร้อมกันทำให้ร่างกายเป็นไข้ พิษของไข้มี
 อาการหนาวสั่นและเพื่อ เป็นต้น

แก้ร้อนทั้งตัว ไฟฟ้าแก้ ผู้บริวรรตเข้าใจว่า ไฟฟ้า คือ ไข้เปลวไฟฟ้า ชื่อโรคชนิดหนึ่ง ตัวร้อนจัดมาก อาการที่ร้อนจะทำให้หน้าดำ ออก
 ดำ ปากแห้ง ลิ้นแห้ง และแตกกระแหง เป็นต้น

ปวง ชื่อโรคชนิดหนึ่ง เกิดขึ้นเพราะธาตุภายในร่างกายผิดปกติ พิษของโรคทำให้เกิดอาการไข้ต่างๆ

^๑ วัน ๑ คือ วันอาทิตย์

^๒ บุง (น.) ทิศตะวันออก

^๓ ทักซิณ (น.) ทิศใต้

^๔ อากเนย์ (น.) ทิศตะวันออกเฉียงใต้

^๕ ประจิม (น.) ทิศตะวันตก

^๖ พายัพ (น.) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

^๗ วัน ๒ คือ วันจันทร์

^๘ หริ (น.) ทิศตะวันตกเฉียงใต้

^๙ อุดร (น.) ทิศเหนือ

^{๑๐} วัน ๓ คือ วันอังคาร

^{๑๑} อีสาน (น.) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

- วัน ๔^{๑๒} มาข้างบูรพา ๓ วัน อย่าเผลอไปใช้นั้นจะตายแล
- วัน ๔ มาข้างอากาศเนย์ อย่าไปคนไข่จะตายแล ๗๕
- วัน ๔ มาข้างทักษิณ ไปเกิดจะได้ลาภแล ๗๕
- วัน ๔ มาข้างประจิม ไปจะได้ลาภแล ๗๕
- วัน ๔ มาข้างพายัพ ไปจะได้ลาภ
- วัน ๕^{๑๓} มาข้างบูรพา อย่าไปคนไข่จะตายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างทักษิณ ใช้นั้นนานหายไปมิได้จะตายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างหรีต ไปมิได้ คนไข่จะตาย ถ้าพัน ๗ วันมีตายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างประจิม ไปเกิดจะได้ลาภ ไข่จะหายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างพายัพ ให้พัน ๑๐ วัน ใช้นั้นถอยคลายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างอุดร ๗ วันจะหายแล ๗๕
- วัน ๕ มาข้างอีสาน ไปมิได้ ๗ วันจะตายแล ๗๕
- วัน ๖^{๑๔} มาข้างบูรพาถือไม้สีฟันไปไว้หอนอนคน ๒ วัน ๔ วันจะหายไข่แล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างอากาศเนย์ ให้ถือ ๓ ไม้เท้าไป ๓ วัน หายแล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างทักษิณ อย่าไปตัวจะตาย ไข่จะรอดแล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างหรีต นุ่งผ้าดำไปทำไมได้มาก เอาขอดชายฝ้านุ่งไป ไข่หายแล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างประจิม ให้ลูบหัวเลน (แหลน เลน แลน) จึงไปพัด ๓ วันจะหาย
- วัน ๖ มาข้างพายัพ ไปมิได้ พัน ๕ วัน ไปมีลาภแล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างอุดร ๗ วัน จะตาย พัน ๗ วัน ไปได้แล ๗๕
- วัน ๖ มาข้างอีสาน ไปเกิดจะได้ลาภ
- วัน ๗^{๑๕} มาข้างบูรพา อย่าไปไข่จะตายแล ๗๕
- วัน ๗ มาข้างอากาศเนย์ ไป ๗ วันหาย
- วัน ๗ มาข้างทักษิณ ไข่เรือรังจะหายไปได้แล ๗๕
- วัน ๗ มาข้างหรีต อย่าไปคนไข่จะตายแล ๗๕
- วัน ๗ มาข้างอีสาน ให้ลูบหัวกระได ๑๐ วัน จะหายไข่แล ๗๕
- วัน ๗ มาข้างอุดร ไปเกิดจะได้ลาภแล ๗๕ ตำราดูไข่ฉบับเท่านั้น
- ๑ นสรปล หัวใจปถมัง เสกฝ่ามือเสยผม ๓ ที คงแก่หอกดาบแล
- ภรตภยทึบ เสกข้าวกั้นคงทน เสกวันหนึ่งอยู่ได้ ๗ วันแล
- วิทุเรตติ อเสตโต เสกน้ำทาตัวเราอยู่แก่กวานธาตุให้ลองดูเกิดได้ทำมากแล ตีค่าไว้ ๑ ชั่งทองแล
- นกกนภนภนภนภสสุสุ เรียกน้ำมันเข้าตัวเราแล
- ๑ อติปิดปากจุกนก คัดปิ่นมิให้ออกเลย
- ๑ อติแต่งปิดปากจุกนก อันนี้ให้แตกแล

^{๑๒} วัน ๔ คือ วันพุธ

^{๑๓} วัน ๕ คือ วันพฤหัสบดี

^{๑๔} วัน ๖ คือ วันศุกร์

^{๑๕} วัน ๗ คือ วันเสาร์

- ๑ อิมลีสุพุทธอภิศฐา เอเคื่อง ฟันหัวแล
- ๑ นมโมอุพุริยทาสาสุ ---- คัดป็นแล
- ๑ สุจิวิรสุจวิริ ๗ ที เสกขมั้น ๓ แวน แวนหนึ่งใส่พก^{๑๖}ไว้ แวนหนึ่งกิน แวนหนึ่งอมไว้อยู่ป็นแล
- ๑ น เพะคงข้างซ้าย โม เพะคงข้างขวา พู เพะคงข้างหน้า ทา เพะคงข้างหลัง ย เพะคงข้างนั้ง ม เพะคงข้าง
ยืน อ เพะคงข้างหลับ อุ เพะคงข้างตื่น ลิ ไชยะพันทั้ง พัน ทะนั้ง ๗ ที เสกสารพัดทวกันอยู่แก่อาวุธทั้งปวงแล

^{๑๖} พก (ก). เอาเก็บหรือซ่อนไว้ในพกหรือในสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่น พกมิด พกนาฬิกา (น). ริมผ้านุ่งที่ตั้งรวบขึ้นมาไขว้ไว้ที่บริเวณสะดือ มีลักษณะคล้ายถุงเล็กๆ เรียกว่า ชายพก ใส่เงินหรือหมาก เป็นต้น.

หน้าปลาย

เอาเลขหนึ่งมาทับตัวขอด้วยเลขหนึ่งและเลขๆ ทำให้ต้องค้นทั้งหลาย ทำด้วยขโมดและหัวผีพรายขนายแลเขี้ยววงเงี้ยวปลากะแยงทำด้วยตะกั่วแลทองแดง สิริขอมไทยทำด้วยไม้ไผ่ผูกแยงเป็นตีนกาเสกด้วยพระคาถาเข้าในคัมภีร์ ทำด้วยอิทธิฤทธิ์พระนารายณ์พุทธทรงศร ทำให้คนร้อน กูจะแก้ตัวนะ กูจะแก้ตัวก่อ กูจะแก้ตัวขอ ชื่อคนทั้งหลาย ทำให้มรณังเอหิพาวังอิมังทาเรตุฯ คาถาขับฯ

อุทธอิทธิ โทอุทธิ อุตป็น ฯ เอตัสตี ฯ -----ทธา วิสุพุทธยโลอ ยตวาพุสทธา อรณพุ-----
-----คาบ-กินกมุดคงแล ฯ หสสรคาม พรวิขพจนกรคงกระพันในไส้หุ้มห่อต่อภูให้หมั่นคืนเรือน เหล็ก โอม
เพชชกัฏ เพชชพระหนุมาน โอมเพชชคงฯ สวาท ฯ เสกสารพัดคงทนทุกสิ่งอัน ฯ

๑ โอม อีเจวเขตตลาโนติทวิภขเซชฉนธมม พุทธิ โอม อีเจวเขตตลาโนติทวิภขเซชฉนธมม ตุนนั โอม อีเจวเขตตลาโนติทวิภขเซชฉนธมม สงค ฯ พันน้ำมันดิบผีลูกมะค่าตีแล ฯ

ปลินิมิ ฯ ใจคเตสิก^{๑๗} ฯ

ยมมสสุวา ฯ ใจเทพจร ฯ

ออิอุ ฯ ใจสน

สิฉนาติ ฯ ใจพระเจ้า ฯ

ฐนจโต ฯ ใจสำพุเท^{๑๘}

นิสมท ฯ ใจปทมัง^{๑๙} ฯ

อนินมิ ฯ ใจยันโต ฯ

สิมาภูตตติ ฯ ใจตรีนิสิงเห^{๒๐} ฯ

อิทธามิ ใจนิพพานสุญ^{๒๑} ฯ

ภรสน ฯ ใจกรณี ฯ

พุทส ฯ ใจสรณคม^{๒๒} ฯ

อวิสุณฺสานุติ ฯ นารายณ์แปลงรูป ฯ

๑ รตนตีสีสสุทธิ ๑ รตนตินิกรนโน ๑ รตนโตกมมภูฐาน ๑ รตนตปัลลจ พุทธานามิหิ ลงตัวเราด้วยน้ำลาอยู่คังตีแล กำแก้วเจ็ดนั้น

ต้นฉบับจบเพียงเท่านี้

^{๑๗} ปะสิจะมิ หัวใจคเตสิก

^{๑๘} สะทะปะโต หัวใจสัมพุทเธ

^{๑๙} ทะสะมะนิ หัวใจปะถะมัง

^{๒๐} สะทะชะภูะตรี หัวใจตรีนิสิงเห

^{๒๑} อะนิโสสะ หัวใจนิพพานสุตร

^{๒๒} พุทธสังมิ หัวใจพระไตรสรณาคม

บรรณานุกรม

ญาณโชติ. คัมภีร์ไสยศาสตร์ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : เจริญรัตน์การพิมพ์, ๒๕๓๙.

บุษบา ประภาสพงส์ และคนอื่นๆ (บรรณาธิการ). แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ : ภูมิปัญญาทางการแพทย์และมรดกทาง

วรรณกรรมของชาติ. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่อง
ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน
, ๒๕๕๖.

